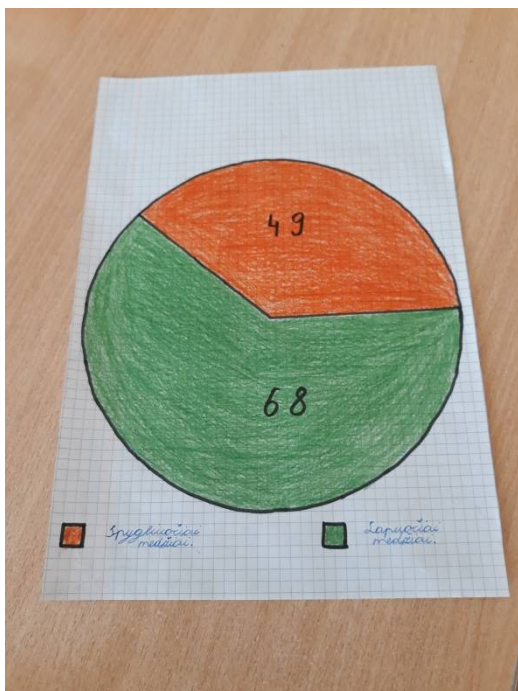

KITOS ERDVĖS

MOKOMASIS DALYKAS	KLASĖ	PAMOKOS TEMA	APRAŠYMAS
Pasaulio pažinimas (pradinis ugdymas)	1	Ar pažįsti medžius ir kitus augalus	Mokiniai išvardija žinomus medžių pavadinimus, paaiškina, kuo skiriasi krūmas ir medis. Mokyklos teritorijoje stebi medžius, paaiškina jų dalis (kamienas, šakos, lapai ir t. t.). Išsiaiškinama, kokios augalų dalys nėra matomos (šaknys) ir kodėl. Mokiniai nustato, kurie augalai yra didžiausi (medžiai), o kurie mažiausi (žolės, grybai, samanės). Dailės pamokoje mokiniai pasirinktinai piešia medį, grybą, krūmą ir sukuria plakatą.
	1	Kas yra gyva, o kas – negyva	Ankstesnėse pamokose mokiniai sužinojo, kad yra daiktų, kurie gyvi, kurie auga, žydi, dauginasi. O yra daiktų, kurie niekada nesikeičia (nei auga, nei juda, nei keičiasi). Išėję į lauką ieško, vardina kokius daiktus yra gyvi (medžiai, žolė, paukštelis, gėlė ir t.t.), o kokius negyvi (akmuo, suolas, tvora ir t.t.).
	4	Artimoje aplinkoje augančių medžių, krūmų ir žolynų tyrinėjimas	Pamoka vyksta lauko erdvėje. Mokiniais skirtos užduotys: išvardinti, kokius augalus mato (krūmai, medžiai, žolės; apibūdinti augalą pagal gyvenimo trukmę; suskaičiuoti, kiek nurodytame plote yra spygliuočių, o kiek lapuočių medžių; (grįžę į klasę duomenis pavaizduoja diagrama), išmatuoti trijų pasirinktų medžių kamienų apimtis, duomenis surašyti lentelėje.
	2	Medžiai ir krūmai	Temai skiriamos 2 val., iš jų 1 val. – lauke. Medžių, krūmų, jų lapų, vaisių apžiūra (klevo, beržo, ąžuolo, liepos, maumedžio, pušies, eglės, lazdyno, šermukšnio, karklo). Įsimenami jų pavadinimai. Daromos lapų puokštės, kiti dailės darbeliai (pavyzdžiui, lapų bobutės). Kitą pamoką pakartojami medžių, krūmų pavadinimai, renkami lapai, vardijama, nuo kokių medžių jie nukritę. Renkami medžių, krūmų vaisiai. Galimos integruotos pamokos su muzikos, dailės ir technologijų pamokomis. Jų metu klausomos ir dainuojamos dainos apie medžius, atliekami įvairūs darbeliai.
	2	Skrudėlynai	Šalia mokyklos esančiame miškelyje mokiniai tyrinėja, iš ko sudarytas skrudėlynas (spygliukai, sausi lapeliai, vabaliukų liekanos ir kt.), stebi, kaip triūsia skrudėlės (ką jos neša, kaip stato savo namus). Grįžę į klasę aptariame tai, ką matėme, žinias papildome vadovėlio informacija.
	2	Lietuvos miškai. Spygliuočių, lapuočių, mišrus	Mokiniai rinkdami įvairių medžių lapus ir jų vaisius supažindinami su Lietuvos miškuose augančiais medžiais: ąžuolu, beržu, liepa, egle, pušimi. Apžiūri medžių šakeles, eglės ir pušies spyglius, kankorėžius, kitų medžių lapus. Daro išvadas, kad

		miškas.	vieni medžiai turi spyglius, kiti lapus, pagal tai miškai vadinami spygliuočių, lapuočių, mišriais miškais.
	2	Kaip gydytis be vaistų	Rinkdami įvairias žoleles, pušų kankorėžius mokiniai supažindinami su vaistingaisiais augalais, augančiais mokyklos aplinkoje (pušis, gyslotis, liepa, kiaulpienė ir kt.). Pasiskirstę grupėmis ieškome šių augalų. Užduotis – surasti augalą ir jį pristatyti draugams. Šioje pamokoje dalyvavo vaistinguosius augalus pažįstanti ir jų vaistines savybes žinanti Pajevonio bendruomenės pirmininkė D. Želvienė.
	3	Planas. Planas ir tikrovė	2 val. (1 valanda lauke). Susipažinus klasėje su planu ir sutartiniais plano ženklais, einama į lauką ir bandoma objektus, esančius lauke, pavaizduoti plane (medžius, žolę, laukus, mokyklą, namus, kelius, takelius, mokyklos stadioną).
	3	Augalų grupavimas pagal pasirinktus būdus	Mokiniai gauna užduotį kortelėse pavaizduotus 5 medžius, 5 krūmus, 5 žoles sugrupuoti pagal stiebą (žolės, krūmai, medžiai). Mokiniai nustato augalų panašumus ir skirtumus. Tada einama į lauką ir apžiūrimi mokyklos aplinkoje esantys medžiai, krūmai, žolės. Žaidžia žaidimą „Stok prie krūmo, apkabink medį, pasilenk prie žolės“. Mokiniai diskutuoja, pagal kokius dar požymius galima grupuoti augalus. Susipažįsta su augalų pavadinimais ir stengiasi juos įsiminti.
	3	Pasaulio šalių krypčių nustatymas pagal Saulę ir kitus gamtinius orientyrus.	Mokiniai supažindinami, kaip galima nustatyti pasaulio šalių kryptis pagal mokyklos aplinkoje augančius medžius ir krūmus, esančius akmenis. Suradę požymius juos aptaria.
Matematika	6	Koordinatų plokštuma	Pamoka vyksta prie lauko šaškių lentos. Mokiniai suskirstomi į grupes. Kiekvienai grupei duodama užduotis – vienas sako koordinates, kitas sudėlioja figūrą ir atvirkščiai, kiti du mokiniai išardo. Vienai figūrai koordinates pateikia mokytoja, kitai sugalvoja patys mokiniai. Laimi greičiausiai užduotį atlikusi grupelė. Žaisdami šaškėmis užrašo žaidimo eigą koordinatėmis.
Geografija	9	Apledėjimai Lietuvoje	Mokiniai tyrinėja mokyklos teritorijoje esančius riedulius, apibūdina jiems būdingą formą ir tokios formos priežstis, pateikia konkrečių pavyzdžių, kur ir kam mūsų mokyklos aplinkoje yra panaudoti akmenys. Padedant mokytojui, aiškinasi, kas sudaro moreną, ieško mokyklos aplinkoje šios medžiagos pavyzdžių (smėlis, molis, žvirgždas, gargždas,

			riedulys).
Muzika	6	Muzika ir ekologija	Mokiniai, dirbdami grupėmis, surašo, kokius triukšmus girdi mokykloje, o kokius būdami lauke. Išsiaiškina termino „ekologija“ prasmę, aptaria, kaip muzika susijusi su ekologija ir kaip jie gali prisidėti kurdami ekologišką aplinką. Aptaria Lietuvoje organizuojamus ekologinės muzikos festivalius („Tundra“, „Nepaklusniųjų žemė“).

Medžių kamienų apimtys
matavimai

Medžio pavadinimas	Kamieno apimtis (cm)
Beržas	134 cm
Pušis	160 cm
Maumedis	190 cm